

Przedmiotowy system oceniania z religii dla klasy piątej szkoły podstawowej

Przedmiotowy System Oceniania z religii został opracowany na podstawie Programu nauczania religii w klasach V–VIII szkoły podstawowej – katecheza mistagogiczna wprowadzająca w historię zbawienia *Bóg jest wśród nas*, zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski....

Przedmiotowy System Oceniania z religii jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 373).

Na przedmiotowy systemu oceniania z religii składają się:

1. Cele oceniania.
2. Zasady oceniania.
3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie.
4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania bieżących osiągnięć uczniów.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele oceniania

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia.
5. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie odpowiedzialności za proces uczenia się.
6. Zainteresowanie uczniów przesłaniem Bożym.
7. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i życiu codziennym.
8. Pogłębienie przeżywania roku liturgicznego i sakramentów.
9. Pomoc w odkrywaniu zadań w Kościele, rodzinie, grupie szkolnej.

Ad. 2. Zasady oceniania

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Oceny bieżące wyrażone są w stopniach w skali 1–6.
5. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum trzy oceny bieżące (lub wg *Wewnątrzszkolnego systemu oceniania*).
6. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
7. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe. Kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiedziane przez katechetę. Sprawdzian jest udokumentowany wcześniejszym wpisem w dzienniku. Sprawdzony i poprawiony prace

nauczyciel winien oddać w ciągu dwóch tygodni. Wszystkie prace pisemne uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego.

9. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia i noszenia zeszytu (ćwiczeń) i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
10. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
11. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
12. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. szczęśliwy numerk i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów.
13. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
14. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
15. Na siedem dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
16. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne *Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania*.

Ad. 3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania:
  - Formy ustne: odpowiedzi ustne, opowiadania odtwórcze i twórcze, dialog.
  - Formy pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, ćwiczenia wykonane na lekcji.
  - Poprawne stosowanie podstawowych pojęć religijnych.
  - Rozumienie znaczenia poznanych zagadnień i zastosowanie ich w praktyce.
  - Łączenie elementów wiedzy z życiem.
2. Aktywność na lekcji:
  - Zainteresowanie tematem katechezy.
  - Kreatywność, inicjatywa.
  - Pilność, samodyscyplina.
  - Współpraca w zespole.
3. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna:
  - Udział w konkursach religijnych (szkolnych i pozaszkolnych).
  - Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
  - Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.
  - Wykonywanie pomocy dydaktycznych, realizacja projektów szkolnych.
  - Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomienie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

Ad. 4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
  - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
  - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
  - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
  - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
  - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
  - Wydłużanie czasu pracy.
  - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Posiada wiedzę i umiejętności, które są efektem samodzielnej pracy, wynikają z indywidualnych zainteresowań, potrafi je zaprezentować.
- Jest bardzo aktywny na lekcji.
- Wykonuje zadane prace i ćwiczenia na ocenę co najmniej bardzo dobrą, przynosi niezbędne pomoce.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt.
- Osiąga sukcesy w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych, zdobywa wyróżnienia lub zajmuje wysokie miejsca.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada pełny zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
- Sprawnie posługuje się nabytymi umiejętnościami, jest zawsze przygotowany i bardzo aktywny na lekcji.
- Posiada i starannie prowadzi zeszyt.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Angażuje się w życie religijne szkoły: w przygotowanie jasełek, misteriów religijnych, rekolekcji.
- Bierze aktywny udział w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych.
- Odnosi się z szacunkiem do innych.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania i potrafi je poprawnie zaprezentować.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt, jest zawsze przygotowany do katechezy.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Wykonuje systematycznie i samodzielnie zadane prace i ćwiczenia.
- Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalającą na samodzielne wykorzystanie, jest aktywny na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada wiedzę i umiejętności niezbędne na danym etapie nauki, pozwalające na rozumienie podstawowych zagadnień.
- Potrafi wyrywkowo stosować wiedzę, proste zagadnienia przedstawia przy pomocy nauczyciela, ale ma braki w wiadomościach.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt.
- Wykonuje niesystematycznie zadane prace i sporadycznie zapomina przynieść niezbędne pomoce.
- Nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada minimalną wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania.
- Posiada braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, które nie uniemożliwiają mu czynienia postępów w ciągu dalszej nauki.
- Prowadzi zeszyt, w którym są braki.
- Zadania wykonuje sporadycznie.
- Rzadko włącza się w pracę grupy.
- Proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wykonuje przy pomocy nauczyciela.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą, niezbędnych do opanowania podstawowych umiejętności.
- Nie prowadzi zeszytu, nie wykonuje zadawanych prac.
- Odmawia wszelkiej współpracy, ma lekceważący stosunek do przedmiotu.

Ad. 6. Poprawa oceny

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w *Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania*.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Wypowiada i wyjaśnia niektóre modlitwy i zagadnienia małego katechizmu.
- Omawia źródła prawdziwego szczęścia.
- Przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, narodu, rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej.
- Na przykładzie życia św. s. Faustyny i wybranych świadków wiary, wyjaśnia na czym polega zaufanie zawierzenie Bogu.
- Wyjaśnia pojęcie wiary w Boga i wskazuje relacje między wiarą a wiedzą oraz pojęcia: ateizm, deizm, niewiara, agnostycyzm.
- Wymienia źródła wiedzy na temat istnienia Boga.
- Wyjaśnia, że Bóg objawia się w słowie – w Piśmie Świętym
- Rozróżnia i wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz proces formowania się ksiąg biblijnych.
- Wymienia sposoby Bożego Objawienia (w stworzeniu, w słowie Bożym i w Jezusie Chrystusie).
- Zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi.
- Wymienia i wyjaśnia najważniejsze przymioty Boga.
- Opisuje przejawy miłości Boga do człowieka w historii zbawienia (od stworzenia) i w teraźniejszości.
- Przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: grzech pierwszych ludzi, dzieje Abla i Kaina oraz Noego, budowa wieży Babel.
- Wyjaśnia skutki dobra i zła (grzechu).
- Przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie w porządku chronologicznym.
- Wyjaśnia pojęcia: anioł, błogosławieństwo, grzech pierworodny, ewangelia i Protoewangelia, wolna wola, grzech pierworodny, Opatrzność Boża, przymierze, patriarcha, prorok, anioł, psalm, Dekalog, grzech, ofiara, przymierze.
- Omawia, czym jest modlitwa i uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina.
- Formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia Boga Stwórcy, w oparciu o teksty biblijne i własnymi słowami.

- Uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego, Narodzenia Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego oraz okresów Adwentu i Wielkiego Postu.
- Wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia i Odkupienia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka.
- Charakteryzuje specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii.
- Wyjaśnia pojęcie: prorok i podaje zapowiedzi prorockie odnoszące się do Mesjasza.
- Podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro.
- Przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa w porządku chronologicznym.
- Wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o Królestwie Bożym.
- Uzasadnia różnicę między Chrystusem a innymi osobami mającymi wpływ na dzieje ludzkości.
- Wyjaśnia pojęcia: Mesjasz, chrześcijanin oraz czym jest namaszczenie w Starym Testamencie.
- Przedstawia wartość godności chrześcijanina wynikającą z chrztu świętego (udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej).
- Przedstawia, na czym polega odmawianie różańca, wymienia jego części i tajemnice i uzasadnia, że modlitwa różańcowa jest rozważaniem wydarzeń z życia Jezusa i Maryi oraz uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina.
- Omawia wybrane przypowieści o Królestwie Bożym (o siewcy, o pannach roztropnych i nierozsądnych, o skarbie i perle, o ziarnku gorczycy).
- Wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością, powołując się na przypowieści (o miłosiernym ojcu, o robotnikach najętych do pracy w różnych porach dnia, o miłosiernym Samarytaninie).
- Przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w Kazaniu na Górze.
- Opowiada o wybranych cudach jako znakach mesjańskich nadejścia Królestwa Bożego i wyrazie miłości Jezusa do człowieka: uzdrowienia, uciszenie burzy i rozmnożeniu chleba.
- Podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść oraz wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu.
- Na podstawie Mt 26,36 – 27,66; J 18,1 – 19,42 opisuje mękę i śmierć Jezusa Chrystusa.
- Wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.
- Przytacza ewangeliczne relacje o pustym grobie i chrystofaniach oraz wymienia argumenty za prawdziwością zmartwychwstania Jezusa.
- Wyjaśnia prawdę o zmartwychwstaniu umarłych.
- Przedstawia oraz zestawia wydarzenia i teksty biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła dotyczącymi wniebowstąpienia Pana Jezusa.
- Omawia biblijne obrazy końca świata oraz Sądu Ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary.
- Charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa.
- Analizuje i interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa.
- Charakteryzuje istotę kultu Serca Pana Jezusa, Maryi oraz świętych.
- Opowiada o przesłaniu Bożego Miłosierdzia przekazanym przez św. s. Faustynę.
- Podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (chorych, samotnych, niepełnosprawnych, biednych, uzależnionych, bezradnych, wykluczonych społecznie).
- Podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (także współczesnych).